

Квотування, як нетарифний кількісний метод регулювання ЗЕД

Що таке нетарифне регулювання?

- *Нетарифне регулювання - це комплекс заходів обмежувально-заборонного порядку, що перешкоджають проникненню іноземних товарів на внутрішній ринок країни.*

Особливість

- Особливістю використання нетарифних заходів регулювання є те, що вони застосовуються, як правило, органами державної влади країни і мають автономний характер, тобто не пов'язані з міжнародними зобов'язаннями країни.

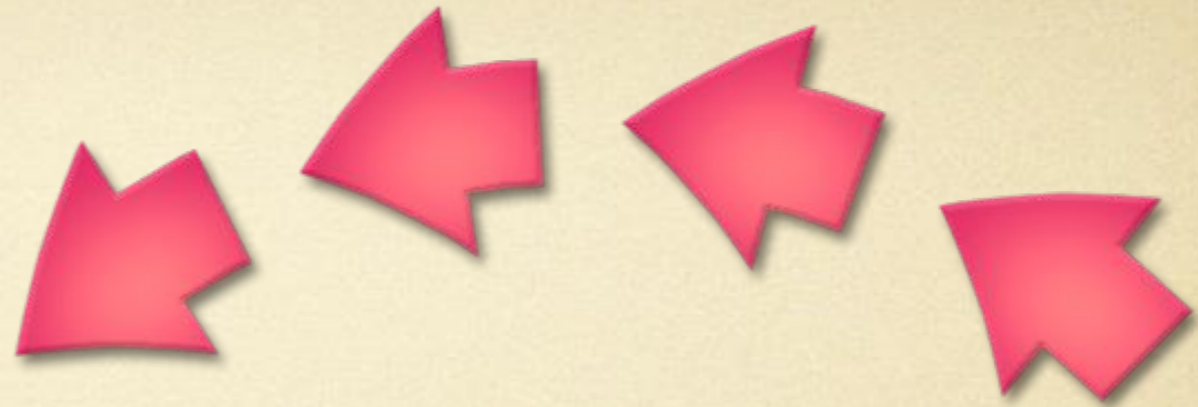
- Обсяги і методика застосування повністю регулюються національними органами і національними правилами.

Випадки застосування нетарифних заходів державою

Нетарифні заходи застосовуються державою у випадках:

- різкого погіршення платіжного балансу країни, якщо від'ємне сальдо його перевищує 25% від загальної суми валютних зобов'язань країни;
- як джерело поповнення державного бюджету країни;
- досягнення максимального рівня, встановленого урядом країни, зовнішньої заборгованості (понад 50% валового внутрішнього продукту);
- значного порушення рівноваги з певних груп товарів на національному ринку;
- необхідності забезпечення певних пропорцій між імпортною і експортною сировиною у виробництві;

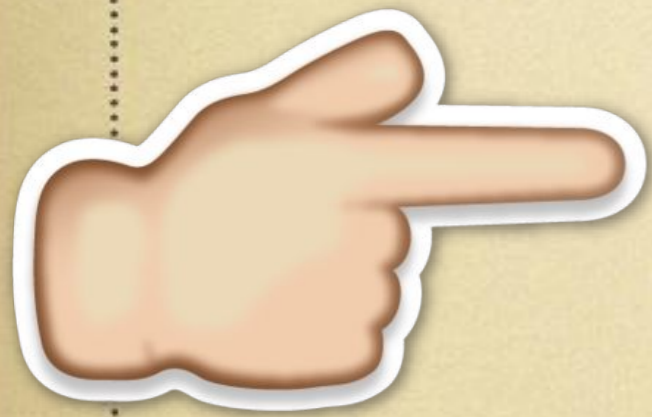

- великої різниці між цінами на національному та світовому ринках;
- необхідності здійснення заходів у відповідь на дискримінаційні дії інших держав;
- порушення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності правових норм даної діяльності, що встановлено законодавством країни;
- укладення міжнародних угод щодо добровільного обмеження експорту чи імпорту.

Найважливішими нетарифними обмеженнями є:

- державна монополія на зовнішню торгівлю, що забезпечує державні потреби тільки товарами вітчизняного виробництва;
- адміністративно-бюрократичне зволікання;
- складний валютний контроль і под.

- На сьогоднішній день не існує єдиної класифікації нетарифних обмежень.

Найбільш поширеною є класифікація нетарифних обмежень, яку розроблено Секретаріатом ГАТТ. Вона включає п'ять груп регуляторів:

- участь держави в зовнішньоторговельних заходах (субсидування виробництва і експорту товарів, система державних закупівель товарів, державна торгівля в країнах з ринковою економікою);

- митні, адміністративні імпорتنі формальності (антидемпінгове мито, методи оцінки митної вартості товарів, митні і консульські формальності, товаросупровідні документи, товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності);

- стандарти і вимоги, пов'язані з охороною здоров'я, промисловістю та технікою безпеки (в тому числі промислові стандарти, вимоги до упаковки і маркування товарів, санітарно-ветеринарні норми);

- обмеження, які закладаються в механізм платежу (імпортні депозити, прикордонний податковий режим, ковзні збори);

- кількісні обмеження імпорту і експорту.

Показниками ефективного використання нетарифних засобів регулювання зазвичай використовується один із таких індексів: індекс частоти, індекс покриття торгівлі, індекс впливу на ціни.

- Індекс частоти показує частку тарифних позицій, які покриті нетарифними обмеженнями. Як правило, використовується для визначення рівня нетарифних обмежень, але не показує відносну важливість обмеження окремих статей імпорту та їх ефективність для економіки.

- Індекс покриття торгівлі показує вартісну частку експорту та імпорту, що покриваються нетарифними обмеженнями. Недоліком даного індексу є те, що він недооцінює впливу найбільш інтенсивних нетарифних бар'єрів.

- Індекс впливу на ціни — це співвідношення ціни світового ринку та ціни на товар, імпорт або експорт якого підпав під нетарифне регулювання. Недоліком даного індексу є те, що не вся різниця між національною і світовою ціною на товар залежить від нетарифних обмежень.

- З усіх різновидів нетарифних бар'єрів найбільшого поширення набули кількісні обмеження (qualitative restrictions), тобто адміністративні форми нетарифного державного регулювання торгового обороту, що визначають кількість і номенклатуру товарів, які дозволені до експорту чи імпорту.

- Кількісні обмеження можуть використовуватися як автономно урядом окремої держави, так і на основі міжурядових рішень державних угруповань.

- Кількісні обмеження охоплюють практично 50% продовольчих товарів, 50% пального і близько 100% текстильних виробів, які імпортуються промислово розвинутими країнами.

- У сучасній торговельно-політичній практиці використовуються три основні види кількісних обмежень імпорту (експорту): квотування (контингентування); ліцензування; добровільне обмеження експорту.

- Квотування являє собою обмеження ввезення іноземних (вивезення національних) товарів, яке визначається кількістю, обсягом чи сумою на певний період.

- Під ліцензією (licensing) розуміють систему дозволів, які видаються державними органами на експорт чи на імпорт товарів у встановленій кількості за певний проміжок часу.
- Ліцензування може бути складовою процесу квотування (уданому контексті його економічний зміст збігається з квотуванням) або самотійним інструментом державного регулювання.

- Добровільне обмеження експорту це кількісне обмеження експорту, що ґрунтується на зобов'язанні одного з партнерів із торгівлі обмежити або не розширяти обсяг експорту, прийнятий у рамках офіційної міжурядової або неофіційної угоди про встановлення квот на експорт товару.

- В Україні діють шість видів експортних (імпортних) квот (контингентів):

- квоти (контингенти) глобальні - квоти, які встановлюються щодо товару (товарів) без визначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується;

- квоти (контингенти) групові - квоти, які встановлюються щодо товару (товарів) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується,

- квоти (контингенти) індивідуальні - квоти, які встановлюються щодо товару (товарів) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватися або з якої він (вони) може імпортуватися;

- квоти антидемпінгові - граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом антидемпінгового розслідування та/або антидемпінгових заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру;

- квоти компенсаційні - граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом антисубсидиційного розслідування та/або компенсаційних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в і натуральних та/або вартісних одиницях виміру;

- квоти спеціальні - граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру.

- Стосовно кожного виду товару може встановлюватися лише один вид квоти.

